

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 11

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Hálóingben nem lehet iskolába menni. Nem. Akárhogy nézem, nem lehet. Esetleg levágnék az aljából egy fél métert, akkor nem lógna ki a szoknyából. Múltkor, amikor nem volt időm rendesen megfésülkődni, a hajamból is lekanyarítottam a kimaradt fűrtöt. Igaz, hogy másnap a fésülködésnél éppen ez a hajcsomó hiányzott... Nehéz az élet. Még egyszer körül kell néznem a lakásban.

A konyhában, a ruhaszárító kötelen két árva zsebkendő lóg. Igaz, tiszta zsebkendőm sincs. De ezek még vizesek. A fürdőszobában, no persze, a fürdőszobában, a kádban, mosóporba áztatva ott vannak a kombinék és - engedelmet kérek - a bugyik, amiket este könnyelműen én magam hajigáltam bele.[...]

Mit vegyek fel, Szent Kleofás, mit vegyek fel? Itt állok mezítláb, bokáig érő rózsaszínű hálóingben, mindjárt fél nyolc, első óra történelem, a kedvenc tantárgyam, a kedvenc tanárnóm... Annyiszor mondtam anyunak, hogy varrjunk monogramot a fehérneműbe, a betűket ismerem... de anyu azt mondta, nem erről van szó, hanem arról, hogy Mari és Zsóka és ő mindig rendben tartja a holmiját, és az ő szekrényükben mindig van tartalék fehérnemű, de én mindig halasztgatom a mosást, persze az enyém elfogy, és mint egy kalózvezér, megrohanom a másét. Hiszen megrohannám, de ha mind zárva van!!!

Mi ütött beléjük? És hová tették a kulcsot? Ez összeesküvés... ez gyalázat. Máskor ilyenkor még mindenki itthon van. Igaz, apa korán kel, és korán elmegy. De hová tűnt Mari? Máskor öt perccel nyolc előtt lohol az iskolába, a kávé az utcán issza... Már egy alig használt fehérneműdarab is jól jönne, akárkié. Kinyitom a szennyesládát. De ott sincs semmi. Minden a kádban, nagymosáshoz áztatva. És a szekrényeken lakat. Hol lehetnek a kulcsok?

Háromnegyed nyolc múlt. Még egy... egy nagyszerű ötlet! Apu fehérneműi. Ing... nem, ezt nem tudom használni... atlétatrikó... ez kombinének megtenné, és... és... hát igen... tizenöt éves vagyok, de még sose volt a kezemben férfiholmi. Zsóka még csak tizenkét éves, de úgy vasalja apu ingeit, mint egy felnőtt... Sose tudnám megtanulni. Ha az elejét vasalom, a háta lesz gyűrött. Amíg az ujját vasalom, a gallérja ráncolódik. Két bal kézzel született szegényke - mondják a húgocskáim, és vihognak. Egyszer még jól megtépem a copfjukat.

Mi lenne, ha felvinném ezt az alsónadrágot? Rövidnek elég rövid. Kicsit bő ugyan, de majd egy biztosítótűvel megigazítom. A tolltartómban mindig van négy biztosítótű. Nem tudom, ti hogy vagytok a harisnyakötővel és a gombjaitokkal. Nekem mindenemet biztosítótű tartja... Hét perc múlva nyolc... ez negyedórával hamarabb is eszembe juthatott volna. Mindenesetre jó ezt tudni, ha majd legközelebb... Szó se róla! Legközelebb, még ma este minden fehérneműmet rendbe hozom. Zöld pamuttal jelet varrok mindegyikbe, és hét lakat alatt őrzöm...

Ilyen későn még sose mentem iskolába. A gyomrom is korog, nem ettem meg a reggelimet. Jobb kezemben az iskolatáska, bal kezemet az övemem tartom, a biztosítótűt szorongatom velem, nehogy kinyíljon. Emiatt nem is merek nagyon szaladni. Köröttem diákok nyargalnak, mindenki izgul. Én még sosem késtem el, és Bodával van az első óránk. Máskor mindig kényelmesen sétálok az iskolába, és útközben gondolatban átnézem a táskámat. Első óra történelem... könyv, térkép, rajzfűzet a helyén; második óra algebra, könyv, logaritmuskönyv, fűzet... harmadik óra német, könyv, szótár, fordításfűzet, nyelvtanfűzet, szótárfűzet... negyedik óra...

(Fehér Klára: Bezzeg az én időmben)

1. Mutasd be a beszédhelyzetet! 5 pont
2. Sorold fel, mit tartalmaz az iskolatáska! 5 pont
3. Határozd meg a részlet hangnemét! Írd ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét, majd indokold válaszod!
 - a. ünnepélyes
 - b. patetikus
 - c. humoros
 - d. szatirikus
 - e. tárgyilagos
 - f. tragikus5 pont
4. Alkoss igeneveket a következő szavak szótöveiből!
levágnék, nyargalnak, átnézem, felvennem, mentem 5 pont
5. Értelmezd a következő kifejezéseket!
akárhogy nézem, körül kell néznem, két bal kézzel született, szó se róla, hét lakat alatt őrzöm 5 pont
6. Bővítsd a következő mondatot 5 jelzővel!
Annyiszor mondtam anyunak, hogy varrjunk monogramot a fehérneműbe, a betűket ismerem... 5 pont
7. Mutass be 10–15 mondatban egy hasonló esetet, ami veled történt meg! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Luca napján legjellemzőbb szokás a kotyolás. Kora hajnalban, 3-4 óra körül jártak kotyolni a 7–16 éves fiúk. Minden esetben szalmát vagy fát vittek magukkal, melyre kotyolás közben leültek. A legközelebbi szomszédhoz mentek először, „ott a magukkal vitt fát, forgácsot vagy szalmát, a szobaajtó talpa elé vagy a pitvarföldre teszik, s rendszeren, minden kérdés nélkül egyszerre nagyon erős hangon elkezdik: Lucza, Lucza, kity, koty!” A kotyolók elől sokszor elzárták a kaput, s „rakoncátlanságuk” miatt mások is éppen csak megtúrték őket. Persze, azt megjegyezték, hol nem nyertek bebocsájtást, mert utána valahogy mindig megbosszulták a házigazda bűnét.

A kotyolás elvégzése után a szobába mennek, s kenyeret, kalácsot, pálinkát, gyümölcsöt, kétfüllérest kapnak. A fát és a szalmát, amin a fiatalok kotyolnak, a gazda igyekszik megtartani magának, mert különben a „tyúkok haszna elmenne”. Azt tartják, hogy amely gazda házában nem enged lucázni, házában a tyúkok nem tojnak. Ha az asszony Luca napján sokat jár, tyúkjai abban az évben nem tojnak.

Luca asszony megköveteli, hogy az ő napját tényleg megünnepeljék, mert a mondás úgy tartja, ha valaki e napon fon, annak keze egész évben szenved, ha valaki párol valamit, akkor azt Luca „csúffá” teszi.

Luca napján nem szabad fehérnépnek a szomszédba menni, mert a meglátogatottnál a szerszámok (fejsze, szekerce, ásó stb.) nyelébe vert ékek nem tartanak, s a tyúkok nem ülik meg a fészket.

E napon annyi kukoricapogácsát sütöttek, ahány tagú volt a család. Sütés előtt a pogácsákat megjelölték, belsejükbe tollat tettek. Úgy hitték, hogy akinek a tolla a kemencében megperzselődött, az a következő évben meghal.

Ekkor állnak neki a lucaszék készítésének is, melynek a karácsonyi éjféli misén van nagy szerepe, hiszen aki arra felállt, az megláthatta, hogy ki a boszorkány. A széket 13 napig kellett titokban, a család tudta nélkül készíteni, 13 fából, melyet 13 helyről szedtek össze. A széket az éjféli mise után általában elégették, hogy a boszorkányok ne férhessenek hozzá.

(<http://www.magyarvagyok.hu/kultura/hungarikum/hagyományok-unnepek/>)

1. Fogalmazd meg egy mondatban a szöveg tartalmát! 5 pont
2. Mutasd be a szöveg alapján a kotyolás népszokását! 5 pont
3. Miért kell beengedni a kotyolókat? 5 pont
4. Mit nem szabad Luca napján tenni? Írd ki a vizsgalpra a helyes válaszok betűjelét!
 - a. fonni
 - b. szomszédba menni
 - c. főzni
 - d. tyúkot ültetni5 pont
5. Hogyan készül a Luca-napi pogácsa? 5 pont
6. Az alábbi kijelentések közül írd ki a vizsgalpra az IGAZ állításokat!
 - a. A kotyolást 7–16 óra között 3-4 éves fiúk végezték.
 - b. Ha a gazda nem engedte be a kotyolókat, kiengedték a tyúkokat.
 - c. Ha az asszony Luca napján a szomszédba megy, a tyúkok nem ülik meg a fészket.
 - d. Luca napján kukoricapogácsát sütöttek.5 pont
7. Mikor kell a Luca székéhez hozzáfogni? 5 pont
8. Igazold a szöveg alapján, hogy Luca-napi népszokások babonák. 5 pont
9. Szeretnél-e részt venni egy kotyoláson? Fejtsd ki válaszodat 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont